

PARENTESEN

november 2020 nr 7

www.pargas.spfpension.fi

Sid 2: Glömska
Sid 2: Händelsekalender
Sid 3: Karelare som flyktingar
Sid 4: Ordförandens spalt
Sid 5: Årsmötesreferat
Sid 6-7: Styrelsen och grupperna
Sid 8: En kollision för länge sedan
Sid 9: Grankulla körens Nagu-konsert
Sid 10-15: Lapplandsresa

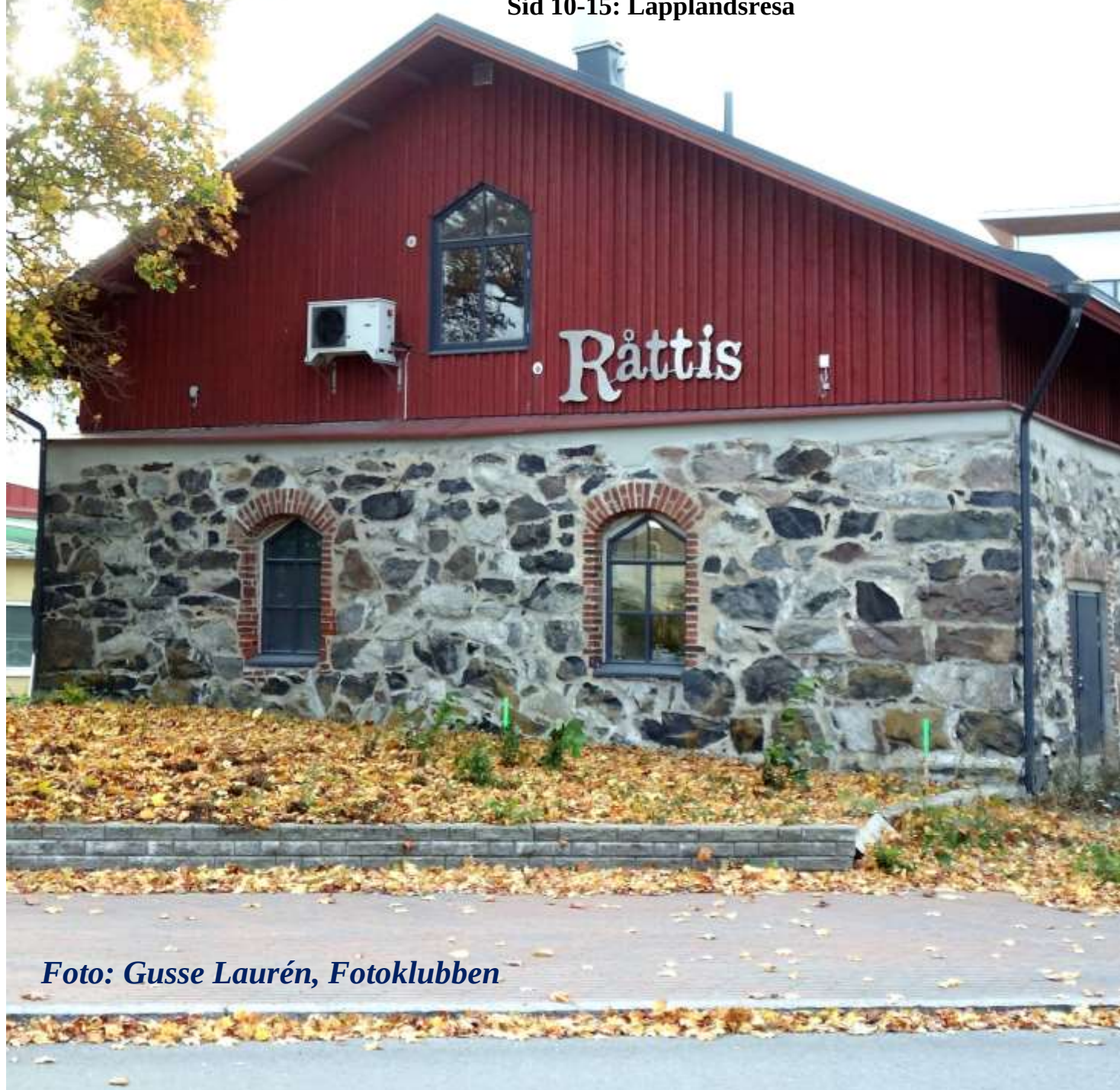

Foto: Gusse Laurén, Fotoklubben

Glömska

Alla glömmar vi, men jag som aldrig har haft ett gott minne har sannerligen inte fått ett bättre under ett mycket långt liv. ”Bildning är icke vad vi lärt utan vad vi hava kvar när vi glömt allt vad vi lärt ...” sa Ellen Key. Fast jag tror att tanken är äldre än så. För en gång skulle jag – apropå Donald Trump – använda ett citat jag absolut trodde var Nalle Puhs men det var det inte alls. När jag googlade ”om man är mycket stark måste man vara mycket snäll.” ansåg somliga att det var Pippi Långstrumps och andra trodde snarare på Bamse. Så jag måste läsa Nalle Puh på nytt, vilket var väldigt trevligt, men inte hittade jag citatet.

Redan i slutet av mitt arbetsliv började jag glömma ord, det var de två orden provisorisk och profylax, ord som ofta användes i mitt yrke, som jag oupphörligt glömde. Då började jag med minnesregler. Speciellt ordet provisorisk ofta fick vingar och flaxade iväg. Tänk på apotek, sa jag till mig själv. Och det gjorde jag när ordet igen försvann. Apotek, farmaceut ... mumlade jag hjälplöst för mig

själv. Försent kom jag på att det skulle vara provisor. Jag har gjort upp massor av minnesregler men glömmar dem regelbundet. Med böcker är det likadant, jag minns ingenting av de mängder jag har läst. Medan man läser spelas det ju hela tiden upp en film i huvudet och senare kan jag inte ens minnas om jag har läst boken eller sett en film. Fast det är roligt så länge läsningen varar. Numera lyssnar jag på ljudböcker, fantastiskt trevligt, rekommenderas! men inte tror jag minnet blir bättre.

Samma sak med datorer. När, eller om, jag fått ordning på ett trassel glömmar jag i ett huj vad det var jag gjorde, så nästa gång det blir strul (mycket snart) är alla ordningsregler borta med vinden.

Men glömska är också en pålitlig gammal vän. Varje gång ett otrevligt minne ploppar upp är det skönt att snabbt förpassa det till glömskans djup. Ingenting är så dåligt att det inte har något gott med sig.

Siv Granberg

Händelsekalender

Onsdag 18.11	Höstmöte, stadgeenliga ärenden behandlas, bl a val av styrelsemedlemmar, verksamhetsplan samt budget 2021. Verksamhetsplan och budget finns från 13.11 till påseende på föreningens webbplats https://pargas.spfpension.fi Anmälan om närvaro görs senast 16.11 på föreningens webbplats eller till föreningens sekreterare Vivan Norring-Nyström e-post: ia@norrskata.com eller tel: 0500 837438 Inträdet är fritt. Deltagarna uppmanas att hålla avstånd till varandra
Måndag 23.11	Seniorföreläsning på Stadshuset med folktings ordförande Sandra Bergqvist. OBS datum!
Början av december	Julnummer av Parentesen utkommer

Maskerat styrelsemöte

Karelare som flyktingar

Jag var för ung att förstå hur det var då många måste lämna sina hem och flytta till okända trakter. Vi här i Pargas försökte nog hjälpa till det vi kunde. I mina trakter var det lottor och Martha som samlade nödvändiga saker till dem. Bland annat kommer jag ihåg en utdragssoffa som utrustades med en madrass fylld med halm och ett hemstickat täcke och lakan vävda av lin. Några hushållsartiklar kunde även samlas in. De karelare som kom blev placerade på Vannais på Tammo. De var ofta sedda gäster i mitt hem. Ibland bjöds de på surrogat kaffe (rostat vete, maskros, Cikoria rötter) och veitbrödssmörgås (med sirap eller palvad skinka). De visade många gånger sin tacksamhet.

Språket kunde vara svårt ibland. Min mor kunde ingen finska. För att få in ved tog hon en vedhalva i ena handen och korgen i andra, ved kom in. En annan gångskulle hon ha potatis från landet. Då tog hon gräftan i handen och ämbar i andra. Därefter kastrullen och kvasten, potatisen blev rentvättad och kokad, vilket sovel (sås) minns jag inte. Men gäster och hemfolk lät sig väl smaka på två språk. De hade barn i min ålder vilka var mina lekkamrater i många år, även som vuxna hade vi kontakt. De flesta karelare talade även svenska. Ännu under min mors tid kom de och besökte oss.

Många var de som kunde få en jordplätt att odla och skaffa sig husdjur. Min svåger var

från Tytärsaari, de var åtta barn i familjen, en stupad. Den släkten flyttade till Emsalö i Borgå skärgård. De flesta har byggt en egen stuga. Nu är det deras barn och barnabarn som huserar där. Många av dem var fiskare. Svågern har nog besökt sitt barndomshem men inget finns kvar, han var åtta år när de måste lämna hemmet.

Tillbaka till Pargas: jag minns en midsommar kväll i Dalaskog hur lätt karelarna deltog i danser om det var polka eller vals. Det var just efter kriget som fester fick hållas. Dessa karelare var flyktingar i sitt eget land. Många kanske var emot att de kom då det gällde språket men många talar flytande svenska. Många har genom giftermål hittat varandra. Så olyckskorparna har nog haft fel. Men vi här i Pargas får nog känna oss lyckliga över att vi inte på ett brutalt sätt behövt bryta upp från våra hem. Därför är det svårt för oss att sätta oss in i deras liv. Jag hoppas att dessa förflyttare känner sig hemma i Pargas.

Flyktingströmmar kommer och går
Hoppas freden i vårt land består
Att alla krig är slut
Det gör även Mörkby Ruth

Pargas 27.9.2020 *Ruth Johansson*

Foto:
Annika Loman
Fotoklubben

Ordförandens spalt

Jag skulle så gärna ha velat skriva den här spalten utan att behöva nämna coronaepidemin och allt det som den för med sig, men det går inte eftersom allt det vi företar oss är avhängigt av läget. Och det bara fortsätter.

Det har nu gått åtta månader utan att vi har kunnat ha en enda månadsträff eller någon resa i egen regi, och det känns. Det positiva är i varje fall att flera av våra hobbygrupper har kunnat fortsätta sin verksamhet försiktigt. Det gäller inte minst stavgångsgruppen som under höstens fem vandringar har lockat ovanligt många deltagare. Glädjande är också att vi tack vare projektet *I samma båt* har kunnat skaffa en extra stor bildskärm till Seniorum som bl.a. kan användas av fotgruppen och släktforskarna.

Till det som har avbokats i höst hörde också författaren Monika Fagerholms seniorföreläsning i oktober. Det var beklagligt för oss, men den gången var orsaken positiv. Som vi har läst och hört fick Monika Fagerholm Nordiska rådets litteraturpris, och det överlämnades till henne just den dag hon skulle ha varit här. Hur det går med

novemberföreläsningen med den åboländska riksdagsledamoten och Folktingets ordförande Sandra Bergqvist vet vi inte i skrivande stund.

Nu gäller det i varje fall att se framåt och försöka vara positiv (utan att testa positivt). Vi ska hålla vårt höstmöte den 18 november med strikta försiktighetsåtgärder och utan extra program eller servering, och där ska vi välja nya styrelseledamöter och godkänna verksamhetsplanen och budgeten. Sedan återstår det för styrelsen att fundera på vad vi kan göra för att göra livet bättre för våra medlemmar. Den period vi nu har genomlevt har verkligen visat att en förening som vår behövs när det blir möjligt att åter träffas under någorlunda normala omständigheter.

Viktigt inte minst för oss pensionärer är förstås också hur det går med den förestående vårdreformen. Stadens social- och hälsovårdsdirektör Miia Lindström skrev om den i det senaste numret av *Nytt*, och jag tyckte den bild hon gav av förutsättningarna för äldrevården i det nya välfärdsområdet i Egentliga Finland var hoppgivande.
Mikael Reuter

Vårmeetet som hölls i september - Septemberträffen som blev enbart ett möte.

”Det var så mycket bättre förr” då vår var vår, höst var höst och ingen covid19 fanns med i världsbilden. Men det är inte så illa att hänga med ändå och få uppleva hur förändringar och anpassningar sker.

Pargas svenska pensionärer bjöd in till föreningens vårmöte den 16.9.

Förhandsanmälan skulle ske på webbplatsen eller till föreningens sekreterare. Vi var 19 allvarliga personer som infann oss på Brankis med ansiktsmask på näsan eller i fickan. Föreningens ordförande Mikael Reuter hälsade välkommen och konstaterade att det var bra att deltagarantalet inte var större denna gång. Vanligtvis samlar månadsträffarna 120-130 pensionärer i Brankis och då är där trångt. Nu är tiderna andra.

Vårmeetet inleddes: Till mötesordförande valdes enhälligt Kurt-Erik Långbacka och till mötessekreterare Vivan Norring-Nyström. Kurt-Erik Långbacka konstaterade att formaliteterna bör hållas och drog snabbt igång mötet. Verksamhetsberättelsen föredrogs av Mikael Reuter och man kunde konstatera att år 2019 var verksamheten diger med aktiviteter på många plan. Föreningens medlemsantal var i slutet av året 471. Hobbygrupperna var 12 st och de hade verksamhet ca varannan vecka eller mera sällan. Månadsträffarna samlade fulla hus i Brankis och programpunkterna på träffarna var många. Tio programgrupper håller turvis i trådarna för att arrangera träffarna. Föreningen har en utmärkt hemsida som hålls uppdaterad i tiden. Resor som föreningen arrangerade var till antalet nio varav en utomlands, till

Madeira i april. Föreläsningar i samarbete med Kombi hölls två på våren och två på hösten. Kurser för föreningens funktionärer arrangerades av förbundet. Kontakter med andra föreningar var även aktiva. Pargas svenska pensionärer inbjöd de övriga åboländska pensionärsföreningarna på sommarträff i slutet av maj. Deltagarnas antal var 160.

Det infinner sig en känsla av nostalgi för envar av oss då vi tänker på att det under 2019 fanns möjligheter att fritt röra sig, utöva hobbyn och umgås – jämfört med läget i dag.

Föreningens ekonomi var stabil under 2019. Föreningens ekonom Bror Berg redogjorde för siffrorna i bokslutet. Carl-Gustav Nygårdas läste upp verksamhetsgranskarnas berättelse. Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för 2019. Mötet var över – ett verksamhetsår var lagt i mapp – kanske det aktivaste året under lång tid framöver.

Föreningens tidning, Parentesen, har utkommit månatligen (med sommarpaus) trots att mötesverksamheten har legat nere. Tidningen har funnits för avhämtning i de större butikerna på Malmen samt i en del privata postlådor i de olika byarna (Skräbböle, Finby och Parsby). Upplagan har varit 150-170 tidningar och alla har tagit slut i förtid. Pensionärerna har varit aktiva läsare! Parentesens redaktion är mycket tacksam för material som skickas in till Parentesen för publikation även i fortsättningen.

Text: Gunnel Jansson

Foto : Stig Kavander

Styrelsens sammansättning och funktionärer 2020

Ordförande	Mikael Reuter mikael@undala.fi	040 552 49 78
Vice ordförande	Gunnel Jansson jansson.gunnel@parnet.fi	040 595 72 03
Sekreterare	Vivan Norring-Nyström ia@norrskata.com	0500 83 74 38
Vice sekreterare	Margareta Blomqvist margareta.blomqvist@granvik.fi	040 720 40 96
Skattmästare	Bror Berg laban1234@gmail.com	040 560 19 38
Vice skattmästare	Kari Penttinen kari@esnet.fi	050 511 97 77
Övriga ledamöter	Stig Kavander swkavander@gmail.com	0400 22 21 87
	Kurt Lindroos kurt.lindroos475@hotmail.fi	0500 59 40 45
	Maria Simberg-Sörensen maria.ss@parnet.fi	040 825 50 39

Funktionärer

Medlemssekreterare	Kurt Lindroos	(se ovan)
Mediekontakt	Gunnel Jansson	(se ovan)
Teknikansvarig	Kari Penttinen	(se ovan)
Fotograf/Klippboken	Stig Kavander	(se ovan)
Parentesens redaktion	Maria Simberg-Sörensen	(se ovan)
	Gunnel Jansson	(se ovan)
Parentesens ombrytning	Carl-Gustav Nygårdas	040 507 14 61
Webbansvarig/Webbredaktör	carlgustav.nygardas@gmail.com	
IT-stödperson	Pentti Nyström	050 566 70 35
	pena@norrskata.com	
Medlem av SPF:s arbetsutskott	Mikael Reuter	(se ovan)
Medlem av SPF:s kommitté för intressebevakning	Clara Kronqvist-Sundström	(se nedan)
Medlem av SPF:s resekommitté	Asta Lindholm, lindastae@gmail.com	040 575 31 20
	Clara Kronqvist-Sundström, ordf.	040 867 19 48
	kronqvistclara@gmail.com	
Resegruppen	Gunnel Jansson, medlem	(se ovan)

Nya medlemmar kan anmäla sig direkt till medlemssekreteraren

Kurt Lindroos 0500 59 40 45 kurt.lindroos475@hotmail.fi eller till föreningens sekreterare **Vivan Norring-Nyström**, 0500 83 74 38 ia@norrskata.com eller via webben.

HOBBYGRUPPER

Boule, IT, konst, musik och trädgård enligt separata kallelser från gruppledarna

Boccia/Boule	Estrid Enlund	050 346 35 70	essi.enlund@outlook.com
Bowling	Seppo Rajamäki	0400 46 91 92	seppo.rajamaki1@gmail.com
Bridge	Per Österman	0400 21 14 52	per.osterman@parnet.fi
Da Capo	Maria Simberg Sörensen	040 825 50 39	maria.ss@parnet.fi
Encore	Maria Simberg-Sörensen		
Fotogrupp	Lorenz Michael	0400 23 31 43	losse.michael@gmail.com
Fågelskådning	Marcus Duncker	040 552 11 00	duncker.marcus@gmail.com
IT-grupperna	Pentti Nyström	050 566 70 35	pena@norrskata.com
Diskussionsgrupp	Marianne Saanila	040 722 62 26	marianne.saanila@parnet.fi
Litterära salongen	Stina Engblom-Colliander	0400 71 53 88	stina202@parnet.fi
Stavgång	Rainer Wahtera	040 091 22 69	rainer.wahtera@gmail.com
Släktforskarna	Gustav Sundström	050 505 15 22	sundstroms@parnet.fi
Trädgårdsgrupp	Amie Nygrén	045 258 26 30	amie.nygren@gmail.com
Vattengympa	Kari Penttinen	050 511 97 77	kari@esnet.fi

Följ med hemsidans. www.pargas.spfpension.fi händelsekalender eller föreningens Facebooksida *Pargas svenska pensionärer*. Många grupper informerar där om aktuella händelser.

Programgrupperna och gruppledarna för PSP:s månadsträffar

1.	Beni von Weissenberg	040 545 14 35	benivw@parnet.fi
2.	Mårten Malmlund	0400 71 03 12	marten.malmlund@gmail.com
3.	Gunnel Jansson	040 595 72 03	jansson.gunnel@parnet.fi
4.	Rainer Wahtera	0400 91 22 69	rainer.wahtera@gmail.com
5.	Rose-Marie Lindroos	050 562 54 10	rose.marie48@hotmail.fi
	Kurt Lindroos	0500 59 40 45	kurt.lindroos475@hotmail.fi
6.	Stina Engblom Colliander	0400 71 53 88	stina202@parnet.fi
7.	Christina Ahlsund	040 759 90 52	cahlsund@parnet.fi
	Arvo Björkroth	044 564 93 51	arvobjorkroth@yahoo.com
8.	Annica Forssell	050 553 02 95	forssell.annica@gmail.com
	Solveig Nurmela	040 723 95 96	solveig.nurmela@abo.fi
9.	Carita Karlsson	045 641 52 66	tiitikarlsson@gmail.com
10.	Siv Nygårdas	040 574 24 31	siv.nygardas@gmail.com
	Aino Mattsson	040 844 06 98	aino.mattsson42@gmail.com

Hedersmedlemmar i föreningen

Benita Nyberg, Georg Uppman, Karl-Gustav Laurén, Kurt-Erik Långbacka och Stina Engblom-Colliander

En kollision för länge sedan

På sommaren 1969 jobbade jag som färdledare på Adriakusten i Italien. En dag i september hade jag och min pojkvän, senare min man, ledigt och vi ville göra en åktur med företagets vespa. Det var soligt och varmt och skönt. Efter besöket på landsorten kom vi tillbaka till Riccione, åkte längs huvudgatan, visste att trafiken från andra gator måste stanna vid korsningen.

Så, bums, kom en personbil direkt mot oss och träffade mitt högra ben. Där låg jag på marken och ropade högt att jag inte hade någon fot mera. Stadens enda ambulans var upptagen, men som sagt var det soligt och varmt. Längre var jag inte ensam. Det bildades en skara runt mig, från närliggande bar hämtades en stor konjak, en tysk läkare med sin läkarväska närmade sig. Snart fick jag en spruta av något starkt lugnande. Jag tror att jag var den lugnaste och gladaste av alla som samlats runt mig.

Så småningom kom jag till sjukhuset, där avdelningssköterskan, en nunna med massor av för mig främmande plagg tog emot mig. Jag fick bli närmare bekant med hennes kläder emedan hon tryckte mitt huvud i sin famn och en läkare sydde preliminärt ihop min fot utan någon bedövning. Det var inte så trevligt; jag kommer ihåg att jag inte vill klaga eller skrika, i stället sjöng och visslade jag Björneborgarnas marsch. Efter detta röntgades min fot, en sköterska som såg riktigt glad och lycklig ut sa – tutto rotto – allt är sönder.

Jag placerades i ett rum med allt som allt åtta patienter. Där fick jag vistas ca tre veckor. Där fanns gäster dygnet runt. Om det fanns en ledig säng sov minst två besökare i den. Man kunde också sova sittande i stolen med huvudet i sängens fotända. Min pojkvän besökte mig varje förmiddag utom en gång. När han den eftermiddagen öppnade dörren blev han nersködd av alla patienter samt besökarna. Hur kunde något vara viktigare än ett besök hos mig! Många saker var annorlunda än i Finland på den tiden. Det första var att jag inte fick en pyjamas, den måste hämtas hemifrån. Mat fick man förstås men med egna bestick. Vin fick man, så vi var alla ganska nöjda med tillvaron trots olika besvär och smärtor. Första morgonen blev jag nästan skrämmd när dörren öppnades när det ännu var mörkt och in kom en helt svartklädd människa med en lykta i handen. Sen kom avdelningssköterskan-nunnan,

en präst samt några andra. De mumlade något obegripligt, gick runt och försvann.

Det var fruktansvärt dyrt att vistas på sjukhuset. När det efter tre veckor blev aktuellt att skicka mig till Finland måste konsulatet i Rom garantera att sjukhuset skulle få sina pengar. Först sen kunde jag lämna sjukhuset.

Och komma hem, nej, inte hem för jag måste stanna ytterligare sju veckor på ÅUCS. Där opererades jag minst en gång i veckan. Där fick jag stanna i ett sex personers rum. De flesta var betydligt äldre än jag. Där hade jag tydligen trivts ganska bra och varit mig själv – med humor och lustigheter, emedan när jag för mer än tio år senare började på en arbetsplats fick jag höra av växelfruen att hon hade delat rum med mig i två dygn och aldrig glömt de dagarna. Så lustig tyckte hon att jag hade varit.

Det har varit många operationer efter sjukhusvistelsen, så sent som på 2000-talet.

Jag vet inte riktigt hur mycket denna olycka ändrade mitt liv, och i så fall till det bättre eller till det sämre. Jag har varit van att inte kunna göra allt som andra gör. Jag kan inte springa. När mina barn var små sade de att jag konkar. Springa kunde jag inte tidigare heller. När vi hade gympa i skolan och vi skulle springa 100 meter, var jag fortfarande i startgroparna när de andra skulle hem efter lektionen.

Kollisionen har också fått fungera som en tillåtelse till ett och annat. Det är så trevligt att unna sig något speciellt på kvällen när man sitter och tittar på TV. Något sött eller saltigt istället för en morot eller en promenad. Och, det syns, tyvärr.

Några slutord:

Folk skämtar så om min vikt. - Åh, opp med hakorna bara!

Vad kallar man en groda utan ben? Hopplös.

Min faster är djurvän. Hon har en jaguar i garaget, en mink i garderoben och en åsna som betalar alltsammans.

En norrmann kommer in i garnaffären: jag skulle vilja köpa gardiner till min PC

Affärsmannen: man skall väl inte ha gardiner till en PC?

Norrmannen: jo, jag har ju windows.

Pirkko Karrento

SKYMNING

MITT I DET TÄTASTE NOVEMBERMÖRKRET ger Grankulla Kammarkör konsert ute i skärgården. På konsertprogrammet finns ett urval stämningsfulla körverk med skymning och afton som gemensam nämnare. Lyrisk, meditativ och tilltalande musik av unga, internationellt ansedda tonsättare får sällskap av några av våra finlandssvenska mest omtyckta körpärlor.

GRANKULLA KAMMARKÖR - GÖR - har arbetat förhållandevis normalt denna höst trots det rådande coronaläget. Körens övningsutrymme är stort så kören har under trygga omständigheter kunnat förbereda sig för konsert. Även konserten genomförs med beaktandet av de rådande konsertrekommendationerna så att både korister och publik tryggt kan fokusera på de upplevelser som bara live-framträdanden kan skapa.

KONSERTEN SKYMNING ges **lördag 7 november 2020 kl. 18 i Nagu kyrka**. GÖR leds då av sin nya dirigent **Håkan Wikman**. Inträdet är fritt och programbladet kostar 10 euro.

I KONSERTREPERTOAREN MÖTER på sätt och vis gammalt nytt. **Kaj-Erik Gustafssons** körmusik har under årtionden haft en självklar plats på körkonsertprogram i vårt land och **Roger Wingrens Aftonens sång** har kommit att bli en klassiker. Förutom dessa sjunger GÖR också **Händels** förträffliga *Dagen är nära* och den vemodiga finländska folkmelodin *On suuri sun rantas' autius*. Som kontrast till dessa finländska mästerverk presenterar GÖR några av dagens körhöjdare. Musik av normannen **Ola Gjeilo**, baltisk musik av **Arvo Pärt**, **Rihards Dubra** och **Pärt Uusberg**. Modern körmusik som berör såväl korister som publik världen över.

MER INFORMATION GER:

Gisela Wieliczko, informatör, 050 551 0395, gisela.wieliczko@gmail.com

Håkan Wikman, dirigent, 040 160 1018, hakan.wikman@hawart.fi

WEBB - www.gör.fi

FACEBOOK - www.facebook.com/grankullakammarkor

SOCIALA MEDIER - @grankullakammarkor

GRANKULLA KAMMARKÖR - GÖR - grundades år 1974 och har sedan starten etablerat sig som en flitig aktör på den finlandssvenska körscenen. Kören har under åren dirigerats av kända kördirigenter som Rolf W Ahlberg, Juha Kulvanen, Tom Eklundh, Georg Parris och Satu Simola. Från hösten 2020 dirigeras kören av Håkan Wikman.

G
Ö
R

N
O
V
E
M
B
E
R

S
K
Y
M
N
I
N
G

GÖR

VÄSTÅBOLANDS
SVENSKA FÖRSÄMLING

Äventyrlig fjällvandring nära Karigasniemi

“Du kan bryta ett ben och bli liggande och får ingen hjälp för att mobilen inte har nätkontakt. Sen kommer björnarna och river dig på natten”. Det var vad mina söner och min fru sa när jag berättade att jag tänkte vandra 87 km ensam i ödemarken nära Karigasniemi. Björnar såg jag inte, men annars fick de ju nästan rätt!

Jag klev av bussen 10 km före Karigasniemi, satte rinkan på ryggen och startade mot Ruktajärvi. Fortsatte sen mot Kuivi och fjället Guivi, tillbaka till Kuivi, Fjellu vattenfall, västra ändan på Kevokanjon, Ruktajärvi på nytt, Sulaoja källa och till slut busshållplatsen.

Första natten övernattade jag i ödestugan i Ruktajärvi och passerade nästa dag Akukammi, en upprustad torvhydda. Inne fanns en bred träbriks och gasspis. Övernattning är inte tillåten, men man kan laga sin mat där och ta skydd mot regn och rusk. Kom sen ut i öppna fjällmarker och rundade fjället Gamoaiivi.

Tur att jag hade en bra karta och kompass med mig. Vandringslederna hade skyltar med enbart samiska namn på platserna. “Geavu Bálggis” kom jag underfund med betydde Kevo vandringsled!

Vid ödestugan i Kuivi reste jag tältet och tog stigen upp mot toppen av Guivi, en sträcka på 8 km tur-retur. Då jag stretade på uppför sluttningen kom en slank ljus fågel med långa svajande stjärtpenor glidande nedför fjällsluttningen på låg höjd. Den lät som en fiskmås, men ljudet var kortare och gällare. Plötsligt stannade den upp i luften, ryttlade på stället och spanade efter byte och fortsatte glida längre ner. Det var fjällabben som jag i sextio år väntat på att få se. Jag har sett den i trakterna runt Kebnekaise och i fjol på väg hem från Pältsan. I ödestugan hade jag sällskap av tre unga kvinnor från Sibbo och Päivi, en tuff vandrare från Tammerfors. Hon tänkte ännu gå 300 km genom ödemarken för att nå Kilpisjärvi efter nån vecka.

Uppe på toppen av Guivi var det soligt, men det blåste kallt. I väster, mot norska gränsen såg man blånande fjällkedjor och i norr snöklädda toppar.

Vid forsen nära Fjellu vattenfall fanns en liten torvhydda och inne i den i den öppna spisen fanns en otrolig hög av glödande kol. En kvinna som låg i ett myggtält längst inne i mörkret bjöd in mig då jag gläntade på dörren. Grillade chilikorv som jag delade med henne.

Nästa morgon blev det först regn, men när solen kom fram lagade jag frukost utanför tältet. Gröt, med smöröga, knäckebröd med korv och ost och så klart kaffe hörde till varje morgon.

Vattenfallet vid Fjellu är Finlands nästhögsta, fallhöjden är 26 m. Blev tvungen att sätta tältet bara 30 m från fallet. På natten vaknade jag många gånger och varje gång tyckte jag att dånet från forsen blev starkare och starkare och jag blev skrajare och skrajare!

Vandringsleden fortsatte på andra sidan Fiellogahjohka, Fjellu ån. En vajer var spänd över ån och på vajern löpte trissor med stroppar som man skulle hålla i då man vadade över. Vadandet över forsen gick oväntat lätt, jag hade varit rädd i onödan. Vattnet gick lite över knäna. Halvvägs måste jag så klart ta en selfie!

Innan jag kom till Kevo kanjon hade jag fallit omkull i en bäck med rinkan på ryggen. Fötterna låg i bäcken och jag kände hur skorna fylldes av kallt vatten. När jag försökte resa mig märkte jag att det var omöjligt, jag orkade inte lyfta överkroppen med 20 kilo på ryggen. Där låg jag och sprattlade med armar och ben som en sköldpadda på rygg! Den olyckan klarade jag utan att skada mig, men i en brant stenig sluttning ned i en ravin gick det värre. Plötsligt fastnade foten bakom en sten, jag tog några snabba steg för att återvinna balansen men det hjälpte inte, jag föll. Eftersom jag gick i shorts fick jag högerknä ganska illa åtgånget. Kameran gick också sönder.

Kevo kanjon var verkligen imponerande då man såg den från ändan där den började. Ett lodrätt stup hundra meter ned, en ravin, ca 200 m bred, som sträckte sig 40 km österut och ett litet vattenfall som störtade brant ned över kanten.

Framme vid Sulaoja lägerplats var jag ensam. Reste tältet, lagade mat och fotograferade blommande fjällväxter. Den violetta fjällskäran växte i ett stort fält med gullris. Längs en bäck fanns flera exemplar av fjällkvanne och i kanten av fältet hittade jag en vit variant av skogsnäva som normalt är blåviolett. Päivi kom förbi, tog en bild på mig och försvann mot Karigasniemi för att köpa mat.

En naturstig gick från tältplatsen till busshållplatsen. Den passerade Finlands största källa. Det förbryllande var att ingen bäck eller å mynnade ut i sjön, trots det rann det ut 32.000 kubikmeter varje dygn. Vattnet kom från en sjö en kilometer längre bort och rann inne i en sandås och vällde upp i botten av källan.

Jag hade lidit av ischiasliknande besvär hela sommaren och träning hade inte känts lockande. Kvällen före avfärd gjorde jag en "träningsrunda" i snabb fart med ringan på ryggen på spånbanan i Tennby. Då kändes det bra. Trots att jag skadade foten och knäet klarade jag av vandringens sex dagar och fem övernattningsnätter helt bra, men trettio dagar och 300 km som Päivi hade som mål hade blivit övermäktigt för mig!

Kari Penttinen

Foto: Gun Nordin, Fotoklubben